

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 24. februar 2012

Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) den 16. marts 2012

SAMLENOTAT

<u>1. Forslag til forordning vedrørende overgangsordninger for bilaterale investeringsbeskyttelsesaftaler mellem medlemsstater og tredjelande (Grandfathering-forordningen).....</u>	<u>2</u>
<u>2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer (GSP-forordningen).....</u>	<u>5</u>
<u>3. Flerpartshandelsaftale med Columbia og Peru.....</u>	<u>9</u>
<u>4. Handel, vækst og udvikling.....</u>	<u>11</u>
<u>5. EU-Singapore frihandelsaftale</u>	<u>14</u>
<u>6. EU-Japan frihandelsaftale</u>	<u>16</u>
<u>7. Grøn handelsliberalisering (SETA)</u>	<u>18</u>

1. Forslag til forordning vedrørende overgangsordninger for bilaterale investeringsbeskyttelsesaftaler mellem medlemsstater og tredjelande (Grandfathering-forordningen)

KOM (2010) 0344

Revideret udgave af samlenotat forud for rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 13. maj 2011. Nye afsnit er markeret med en streg i margenen.

1. Resumé

Rådet ventes den 16. marts 2012 at drøfte forordningsforslaget med henblik på enighed om Rådets holdning i første behandling. Europa-Parlamentet har vedtaget sin rapport med ændringsforslag i første behandling den 10. maj 2011, hvorefter forslaget har været i trialog. Rådet og Europa-Parlamentet bevæger sig nærmere hinanden, men er fortsat uenige om nogle principielle spørgsmål af både institutionel og substansmæssig karakter.

2. Baggrund

Ved Lissabon-traktatens ikrafttræden er direkte udenlandske investeringer (FDI) blevet en del af EU's eksklusive kompetence inden for den fælles handelspolitik. Da traktaten ikke omfatter en overgangsordning, har de enkelte medlemsstater som udgangspunkt mistet deres kompetence til at indgå bilaterale investeringsaftaler (BITs) med tredjelande på egen hånd, på trods af at der var flere forhandlinger i gang.

Dermed er der opstået nogen usikkerhed for EU's investorer og udenlandske investorer i EU, der opererer i henhold til de eksisterende aftaler, med hensyn til, hvad der i denne mellemliggende periode er gældende ret. Siden traktaten trådte i kraft, har der været en række drøftelser mellem Kommissionen og medlemsstaterne med henblik på at opnå retlig sikkerhed for investorerne og nærmere fastlægge indholdet af EU's fremtidige investeringspolitik.

På baggrund af konsultationerne med medlemsstaterne fremsatte Kommissionen den 7. juli 2010 et forslag til forordning om en overgangsordning for medlemslandenes bilaterale investeringsbeskyttelsesaftaler (BIT). Forordningen har til formål at give investorerne retlig sikkerhed, indtil Unionen gradvis selv indgår nye BITs med strategiske økonomiske partnere.

Som forordningsforslaget er fremlagt af Kommissionen, kan bemyndigelsen til medlemslandene om at videreføre eksisterende BITs trækkes tilbage af Kommissionen i henhold til en bestemt procedure. Proceduren tager udgangspunkt i medlemsstaternes forpligtelse til at eliminere enhver uoverensstemmelse med traktaten, som Kommissionen skønner at være i de eksisterende BITs samt i henhold til Domstolens praksis. Denne uenighed drejer sig især om de tilfælde, hvor et medlemslands BIT ikke har en klausul om landets medlemskab af en regional organisation, dvs. EU. I de tilfælde vil det f.eks. være i modstrid med BIT'en at indføre EU-fælles beslutninger med indflydelse på investeringer som f.eks. økonomiske sanktioner.

Kommissionens forslag til forordning har hjemmel i TEUF artikel 207. Forordningen skal vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

3. Formål og indhold

Forslaget lægger i alt væsentligt op til en løsning på overgangsproblemstillingen ved at bemyndige den fortsatte eksistens af eksisterende BITs mellem medlemsstaterne og tredjelande, deraf betegnelsen "Grandfathering"-forordningen. Bemyndigelsen påvirker ikke udformningen af EU's fremtidige investeringspolitik og underminerer ej heller EU's kompetence til selv at indgå investeringsbeskyttelsesaftaler med de pågældende tredjelande.

Forordningen er nødvendig, selv om BITs rent folkeretligt fortsat vil være gyldige, fordi den eksklusive kompetence betyder, at EU-retten nu har forrang frem for BITs, som derfor risikerer at bringe medlemslandene i en situation, hvor de ikke opfylder deres fællesskabsretlige forpligtelser og må opsiges eller genforhandle de nationale BITs. Der er derfor behov for at give en bemyndigelse til medlemslandenes videreførelse af deres nationale BITs.

Danmark har 35 BITs i kraft med tredjelande, 10 BITs i kraft med andre EU-lande (interne BITs), samt 12 BITs, som er blevet underskrevet, men mangler at blive ratificeret og træde i kraft. Derudover har Danmark 19 BITs under forhandling.

Danske forhandlinger af nye BITs er imidlertid sat i bero i afventning af den afklaring af det juridiske grundlag, som Grandfathering-forordningen skal levere.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget til forordning om en overgangsordning for BITs mellem medlemslandene og tredjelande skal vedtages i fællesskab af Rådet og Europa-Parlamentet efter reglerne om den almindelige lovgivningsprocedure. Plenarforsamlingen vedtog den 10. maj 2011 INTA-udvalgets rapport med en lang række ændringsforslag til Kommissionens forslag. Europa-Parlamentets institutionelle synspunkt er, at investeringsområdet som sådan er fuldt overdraget EU-kompetence med Lissabon-traktaten. Europa-Parlamentet ønsker derfor i substansen bl.a. ganske vidtgående beføjelser til, at Kommissionen skal kunne tilbagekalde bemyndigelsen for eksisterende BITs.

5. Nærhedsprincippet

Lissabontraktaten art. 207 giver EU eksklusivkompetence i spørgsmål om Fremmede Direkte Investeringer (FDI), herunder internationale investeringsbeskyttelsesaftaler, inden for den nye fælles investeringspolitik. Nærhedsprincippet finder derfor ikke anvendelse i den konkrete sag.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinancerne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

På kort sigt vil forslaget imidlertid bidrage med retlig sikkerhed til eksisterende bilaterale investeringsaftaler, hvor danske virksomheder har investeret.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flertallet af medlemslande deler ønsket om at få klarhed over det juridiske grundlag for de eksisterende BITS, men er bekymrede især over for de dele af forordningsforslaget, der vedrører den af Kommissionen ønskede adgang til at tilbagekalde bemyndigelsen til at opretholde eksisterende BITS.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet over for den nye eksklusive EU-kompetence, da udnyttelsen af den på sigt forventes at ville give danske virksomheder bedre og bredere beskyttelse af investeringer på verdensplan i kraft af EU's samlede større politiske og økonomiske tyngde.

Regeringen har en pragmatisk tilgang til spørgsmålet om overgangsaftaler for eksisterende bilaterale investeringstraktater. Regeringen støtter, at eksisterende BITS forbliver i kraft, indtil de erstattes af nye samlede EU-BITS.

Endvidere ønsker regeringen beføjelse til at afslutte alle nationale BITS under forhandling samt til at indgå i forhandling med andre tredjelande, med hvem EU ikke ønsker at indgå en BIT på europæisk niveau.

Regeringen deler andre medlemslandes betænkeligheder ved, at Kommissionen måtte få en beføjelse til at tilbagekalde bemyndigelsen til at opretholde eksisterende BITS og vil arbejde for en rimelig løsning af dette spørgsmål, der både tilgodeser den nye eksklusive kompetence og medlemslandenes legitime interesser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 9. september 2010 og den 6. maj 2011.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer (GSP-forordningen)

KOM (2011) 0241

Nyt notat

1. Resumé

Rådet forventes at have en drøftelse af status i forhandlingerne om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer (GSP). Den foreslåede GSP-forordning har til formål at revidere, tilpasse og ajourføre den nuværende GSP-ordning for bedre at afspejle det aktuelle globale økonomiske landskab og handelsmønster. Forordningen forventes senest at træde i kraft den 1. januar 2014.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 241 af 10. maj 2011 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer. Forslaget er oversendt til Rådet den 13. maj 2011 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 207 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at have en drøftelse af status i forhandlingerne om Kommissionens forslag til ny GSP-forordning. EU har siden 1971 indrømmet handelspræferencer til udviklingslande inden for rammerne af arrangementet med generelle toldpræferencer (GSP), hvorunder EU tilbyder udviklingslande særligt gunstige markedsadgangsvilkår ved toldnedsættelser for industrivarer og landbrugsprodukter, som ikke udstrækkes til de øvrige WTO-medlemslande. GSP-ordningens overordnede formål er at fremme en bæredygtig udvikling i udviklingslandene.

Den foreslåede GSP-forordning har til formål at revidere, tilpasse og ajourføre den nuværende GSP-ordning for bedre at afspejle det aktuelle globale økonomiske landskab og handelsmønster. Forordningen forventes senest at træde i kraft den 1. januar 2014.

Den nuværende GSP-forordning (732/2008) indeholder tre separate ordninger:

- 1) En generel ordning, der gælder for alle begunstigede lande og territorier, i alt 176 (Generelle GSP).
- 2) En særlig ansporende ordning for bæredygtig udvikling og god regeringsførelse (GSP+), hvor supplerende toldpræferencer indrømmes til de udviklingslande, som på grund af manglende diversificering og utilstrækkelig integration i det internationale handelssystem er sårbare, og som samtidigt påtager sig et særligt ansvar i forbindelse med ratificering og effektiv gennemførelse af 27 centrale internationale konventioner om menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og god regeringsførelse. På nuværende tidspunkt er 15 lande omfattet af GSP+.

- 3) "Everything but Arms"-ordningen (EBA), som giver de mindst udviklede lande (LDC) told- og kvotefri adgang til EU for al eksport med undtagelse af våben og ammunition. På nuværende tidspunkt 49 lande.

I forordningsudkastet bevares de tre separate ordninger, og der ændres ikke ved antallet af toldlinjer, som er omfattet af ordningerne. Det nuværende niveau for toldpræferencer forbliver også uændret.

Derimod rettes toldpræferencerne mod et færre antal lande. Dette sker først og fremmest ved at ændre på GSP-berettigelseskriterierne, således at lande, der i tre på hinanden følgende år er klassificeret af Verdensbanken som højindkomstlande (pt. 9 lande) eller højere middelindkomstlande (pt. 16 lande), bliver udelukket fra GSP-ordningen. Ligeledes udelukkes lande, som er omfattet af en præferentiel markedsadgangsordning med mindst samme toldpræferencer som GSP (pt. 34 lande) samt oversøiske lande og territorier, der er associeret med enten EU, USA, Australien eller New Zealand (i alt 33) og dermed nyder gavn af anden præferentiel markedsangang. Baseret på nuværende data vil ændringerne medføre, at antallet af begunstigede lande reduceres fra de nuværende 176 lande og territorier til ca. 80. Den endelige liste over begunstigede lande vil dog først blive lagt fast et år før, forordningen træder i kraft.

Desuden ændres den såkaldte "gradueringmekanisme", som identificerer konkurrerende import og suspenderer uberettigede præferencer. I den nuværende GSP-forordning får et land således frataget sine præferencer ("gradueres ud") under den generelle GSP-ordning og GSP+, hvis EU's import fra det pågældende land inden for en given varesektion overstiger 15 pct. (12,5 pct. for tekstiler) af værdien af EU's samlede import af samme varesektion fra alle GSP-lande over en treårig periode. I forordningsforslaget ændres tærskelværdierne til 17,5 pct. (14,5 pct. for tekstiler). Samtidig øges antallet af varesektioner fra 21 til 32 med henblik på at gøre gradueringmekanismen mere fokuseret. Som noget nyt vil GSP+ lande ikke længere være omfattet af graduering.

I GSP+ ordningen ændres tærskelværdien i det såkaldte 'økonomiske sårbarhedskriterium' fra én til to pct., således at flere lande får mulighed for at kvalificere sig til ordningen. Ændringen vil betyde, at lande hvis GSP-eksport til EU udgør mindre end 2 pct. af EU's samlede GSP-import vil få mulighed for at kvalificere sig til GSP+ ordningen. Baseret på nuværende data vil det dreje sig om Pakistan og Filippinerne. Desuden foreslår Kommissionen en forstærket monitorering og evaluering af gennemførelsen af de 27 internationale konventioner om menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og god regeringsførelse. Ifølge forslaget vil et land desuden kunne få midlertidigt frataget sine toldpræferencer, hvis det ikke overholder sine bindende tilsagn om at opretholde ratificeringen effektivt implementere konventionerne eller overholder konventionernes rapporteringskrav. Det samme vil være konsekvensen, hvis det begunstigede land ikke er samarbejdsvilligt i forbindelse med overvågningsprocedurerne i forordningsforslaget.

I forslaget ændres beslutningsprocedurerne, således at de afspejler den nye institutionelle balance mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen, navnlig for så vidt angår anvendelsen af gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter. Forslaget lægger bl.a. op til, at en beslutning om midlertidig tilbagetrækning af et lands GSP+ præferencer skal ske via delegerede retsakter, som kan træde i kraft, med mindre Europa-Parlamentet eller Rådet gør indsigelse inden for en given

frist. Dette er en ændring i forhold til den nuværende GSP-forordning, hvor Rådet træffer beslutning om midlertidig tilbagetrækning af et lands GSP+ præferencer med kvalificeret flertal.

Endelig foreslås det at gøre forordningen permanent i stedet for den nuværende praksis, hvor forordningen skal genforhandles hvert tredje år. Kommissionen vil i stedet skulle udarbejde en rapport efter fem år, som eventuelt vil kunne suppleres med ændringsforslag.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er medlovgiver i henhold til TEUF art. 207, stk. 2. Der foreligger endnu ikke en endelig udtalelse, idet Udvalget for International Handel (INTA) først skal stemme om udkast til udtalelse og de fremsatte ændringsforslag den 29. februar 2012.

Blandt de ca. 200 fremsatte ændringsforslag er der både forslag, som har til hensigt at liberalisere GSP-ordningen yderligere, samt forslag, der omvendt vil gøre ordningen mere restriktiv, herunder bl.a. ved at ændre på GSP-berettigelseskriterierne, produktdækningen, toldpræferencerne eller gradueringsmekanismen.

5. Nærhedsprincippet

Lissabontraktaten art. 207 giver EU eksklusivkompetence i handelspolitikken, herunder for arrangementet om generelle handelspræferencer. Nærhedsprincippet finder derfor ikke anvendelse i den konkrete sag.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget indebærer ikke omkostninger for EU's budget. Forordningens anvendelse vurderes imidlertid, at medføre et tab af toldindtægter, som årligt anslås til EUR 1,87 mia. Forslaget medfører ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos en bred kreds af interesse- og erhvervsorganisationer. Høringen har medført følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer (L&F) hilser Kommissionens forslag velkommen og finder det fornuftigt at justere GSP-reglerne, så de afspejler den aktuelle globale økonomiske situation og handelsmønstre og primært kommer de fattigste lande til gode. L&F støtter indførelsen af større krav til GSP+ landene om overholdelse af internationale konventioner vedr. menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og god regeringsførelse. L&F påpeger, at forslaget ikke omfatter sundheds- og plantemæssige krav for markedsadgang til EU, og at der er behov for en fælles europæisk standardisering af kvalitetsdokumenter og certificering af produkter i relation til handel med udviklingslande.

Dansk Industri (DI) anser GSP-ordningen som et af de vigtigste handelspolitiske instrumenter, der kan være med til at styrke udviklingslandene. DI støtter Kommissionens forslag om at foku-

sere handelsfordelene på de lande, der har størst behov. DI er tilfreds med, at EBA-ordningen er uændret. DI mener, at det er positivt, at ordningen ikke længere er tidsbegrænset, da det vil gøre ordningen til en mere stabil ramme for erhvervslivet og de begunstigede lande.

Dansk Erhverv (DE) mener, at der er et behov for at revidere GSP-ordningen, således at den tilgodeser udviklingslandenes interesser bedst muligt. DE finder desuden, at hvis de konkurrencedygtige mellem-indkomstlande udelukkes fra ordningen, bør toldpræferencerne for de tilbageværende lande samtidig øges mest muligt. DE støtter ændringerne i gradueringsmekanismen, men er imod, at der gives en særlig beskyttelse til den europæiske tekstilindustri. DE støtter ændringerne af GSP+. Endelig skal det sikres, at virksomhederne kender ordningen, at den er økonomisk attraktiv og let at administrere.

Concord Danmark er tilfreds med, at Kommissionens forslag ikke er tilstrækkeligt udviklingsvenligt. Concord Danmark er især bekymret over, at Kommissionens forslag lægger op til at udelukke en række mellem-indkomstlande. Concord Danmark har opstillet en række alternative principper, som man finder, at GSP-reformen burde basere sig på, bl.a. at GSP bør være et redskab til at hjælpe udviklingslandene med at økonomisk udvikling, differentiering og værdiforædling af deres eksport.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forhandlingerne om Kommissionens forordningsforslag har generelt delt medlemslandene i tre grupper. Mens en større gruppe lande synes at bakke op om hovedelementerne i Kommissionens forslag, ønsker en række medlemslande at gøre GSP-ordningen mere restriktiv, bl.a. ved at udelukke flere lande fra ordningen og stramme kvalifikationskravene til GSP+ ordningen yderligere. Heroverfor står en mindre gruppe af lande, herunder bl.a. Danmark, som arbejder for at bibeholde udviklingshensynet i forhandlingerne og gøre ordningen mere fordelagtig for de tilbageværende lande.

10. Regeringens generelle holdning

GSP-ordningen er et af EU's vigtigste handelsinstrumenter til at bistå udviklingslandene med at blive integreret i den internationale handel og derigennem bidrage til at skabe vækst, beskæftigelse og dermed fattigdomsreduktion. Udviklingshensynet bør derfor stå centralt i forbindelse med forhandlingerne af Kommissionens forordningsforslag.

Regeringen støtter generelt, at GSP-præferencerne rettes mod de lande, der har det største behov. Samtidigt bør især den generelle GSP-ordning gøres mere fordelagtig ved at udvide produktdekningen under behørig hensyntagen til især de mindst udviklede landes eksportinteresser. Regeringen støtter desuden, at GSP+ ordningen bevares som et attraktivt instrument til fremme af bæredygtig udvikling og god regeringsførelse i udviklingslandene.

GSP-forordningen bør desuden bygge på øget gennemsigtighed og forudsigelighed til fordel for erhvervslivet i både udviklingslande og EU med henblik på at fremme ordningens udnyttelse mest muligt. Endelig skal GSP-ordningens WTO-medholdelighed fortsat sikres.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 6. maj 2011.

3. Flerpartshandelsaftale med Colombia og Peru

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Forhandlingerne om en flerpartshandelsaftale med Colombia og Peru er afsluttet. Aftalen ventes forelagt Rådet med henblik på, at Rådet tiltræder underskrift af aftalen, hvorefter den vil blive forelagt Europa-Parlamentet med henblik på tiltrædelse i andet halvår 2012. Forhandlingerne om aftalen med Colombia og Peru har baseret sig på forhandlingsdirektiverne vedrørende en samlet aftale med Andin-landene, men det har vist sig ikke at være muligt at nå til enighed om en samlet associeringsaftale. Danske prioriteter er tilgodeset i aftalerne, herunder hensyn til menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

2. Baggrund

I 2007 indledte Kommissionen forhandlinger med Andin-landene om indgåelse af en associeringsaftale. Colombia og Peru udgør sammen med Bolivia og Ecuador landene i Andin-fællesskabet, som blev stiftet i 1969. På grund af interne uenigheder mellem Andin-landene viste det sig ikke muligt at fortsætte forhandlingerne om en samlet associeringsaftale. I stedet blev der enighed om at fortsætte forhandlinger om en flerpartshandelsaftale alene med Colombia og Peru inden for rammerne af de oprindelige forhandlingsdirektiver. Forhandlingerne om flerpartshandelsaftalen blev afsluttet i marts 2010.

Rådet ventes at få forelagt flerpartshandelsaftalen med Colombia og Peru mhp. at tiltræde underskrift af aftalen, hvorefter den oversendes til Europa-Parlamentet til tiltrædelse i andet halvår af 2012 i overensstemmelse med parlamentets nye beføjelser i Lissabon-traktaten. Der ventes i den forbindelse især fokus på menneskerettighedssituationen i Colombia.

Flerpartshandelsaftalen indgås med hjemmel i TEUF artikel 217 samt for de handelsmæssige aspekter med hjemmel i TEUF artikel 207.

3. Formål og indhold

Formålet med flerpartshandelsaftalen med Colombia og Peru er at fremme samhandel og investeringer mellem EU på den ene side og Colombia og Peru på den anden side gennem reduktion af toldsatser og handelshindringer og etablering af mekanismer til løsning af uenigheder. Aftalen skal medvirke til at udvide markedet for varer og tjenesteydelser og forbedre investeringsklimaet for parterne. Aftalen bygger på WTO-regelkomplekset og respekterer hensynet til bæredygtig udvikling. Det er i aftalegrundlaget sikret, at de øvrige to Andin-lande, Bolivia og Ecuador, har mulighed for at forhandle deres indtræden i aftalen, når de måtte ønske det.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal give tilslutning til aftalerne i henhold til EUF-traktatens artikel 218. Det er endnu ikke fastsat, hvornår Europa-Parlamentet behandler sagerne, og der foreligger endnu ikke en udtalelse. Det er sandsynligt, at der i Europa-Parlamentet vil være stort fokus på menneskerettighedssituationen i Colombia.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Flerpartshandelsaftalen med Colombia og Peru forventes ikke at have væsentlige konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Aftalernes handelselement forventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser gennem øget samhandel, som også vil kunne bidrage til at modvirke mulige lavere toldindtægter på EU-budgettet.

8. Høring

Forslaget har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er tilslutning blandt EU medlemslandene for indgåelsen af flerpartshandelsaftalen og til det foreliggende aftalegrundlag.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter indgåelsen af flerpartshandelsaftalen med Colombia og Peru. Aftalen vurderes at kunne styrke relationerne yderligere mellem EU og Peru og Colombia, samt medvirke til at sikre landenes fortsatte demokratiske, sociale og økonomiske udvikling. Regeringen lægger vægt på, at flerpartshandelsaftalen med Colombia og Peru åbner mulighed for, at de øvrige to Andinlande, Bolivia og Ecuador, kan indgå i aftalen, når de måtte ønske det, for derved at fremme den regionale integration mellem Andin-landene.

Regeringen lægger vægt på, at danske prioriteter som respekt for demokratiske principper og menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben samt klima- og miljøbeskyttelse er indeholdt i flerpartshandelsaftalen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 26. september 2011.

4. Handel, vækst og udvikling

KOM (2012) 0022

Nyt notat

1. Resumé

Rådets ventes at kunne vedtage rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse om handel, vækst og udvikling som blev offentliggjort den 27. januar 2012.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2012) 22 af 27. januar 2012 fremsendt en meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet og det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg med titlen ”Handel, vækst og udvikling: En skræddersyet handels- og investeringspolitik for de lande, der har størst behov”. Rådet ventes at kunne vedtage rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse på rådsmødet den 16. marts 2012.

3. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse ajourfører den seneste meddelelse fra 2002 om handel og udvikling for at afspejle ændringerne i den globale økonomi, gøre status over, hvordan EU har levet op til sine forpligtelser og skitsere, hvilken retning EU's handels- og investeringspolitikker for udvikling bør tage i det næste årti. I meddelelsen understreges det, at EU har et særligt ansvar som verdens største handelsmagt, den største handelspartner for mange af de mindst udviklede lande og andre lavindkomstlande og som verdens største udviklingsbistandsyder.

Kommissionen henviser indledningsvis til, hvordan det globale økonomiske landskab har ændret sig dramatisk i det seneste årti, hvilket har haft betydelige implikationer for handel, investeringer og udviklingspolitik. Historisk lave toldsatser og en omstrukturering af den internationale handel til globale forsyningskæder har i stigende grad flyttet handelspolitikken fokus til bl.a. lovgivningsmæssige spørgsmål. Samtidigt har visse udviklingslande, såsom Kina, Indien og Brasilien, formået at høste fordelene af åbne og mere integrerede markeder, mens andre udviklingslande fortsat halter bagefter og risikerer en yderligere marginalisering. Især i Afrika har de mindst udviklede lande fortsat mange problemer og er længst bagud i arbejdet med at opfylde årtusindeudviklingsmålene.

Meddelelsen bekræfter de vigtigste principper fra 2002, herunder at det overordnede formål med en sammenhængende tilgang til handelspolitik og udviklingspolitik er at understøtte fattige og sårbare lande og befolkningsgrupper i deres bestræbelser på at arbejde sig ud af fattigdom. Det konstateres samtidigt, at EU har levet op til intentionerne fra 2002 ved at tilbyde de mindst udviklede lande told- og kvotefri markedsadgang gennem Alt Undtagen Våben-ordningen (Everything But Arms, EBA) fra 2001 for de mindst udviklede lande, GSP+ ordningen for særligt sårbare udviklingslande fra 2006, mere fleksible oprindelsesregler vedtaget i 2011 og ved at overstige målene for handelsrelateret bistand.

I lyset af udviklingen i det seneste årti understreger Kommissionen behovet for at differentiere mellem udviklingslandene og fokusere på lande med størst behov. Dette betyder ikke nødven-

digvis krav om fuld gensidighed i de præferencer, der tilbydes de lidt bedre stillede udviklingslande, men at der skal være større sammenhæng imellem de fordele, de bedre stillede udviklingslande opnår og deres egne bidrag. Det understreges ligeledes, at EU's partnere i udviklingslandene må gennemføre de nødvendige interne reformer, og at andre udviklede lande, i lighed med EU, samt de nye vækstøkonomier må give fordelagtig adgang til deres markeder for de lande, der har størst behov.

I meddelelsen foreslår Kommissionen en række tiltag for at gøre EU's handels- og udviklingspolitik mere effektiv og skabe øget synergi mellem handels- og investeringspolitikker, herunder bl.a.:

- at fortsat arbejde for en virkeliggørelse af udviklingsdimensionen i Doha-forhandlingerne og arbejde for en styrkelse af det multilaterale handelssystem til fordel for ikke mindst de svageste WTO-medlemslande,
- at forbedre sammenhængen mellem handels- og udviklingspolitik, herunder at sikre at handelsrelateret bistand leveres som et mere fokuseret, bedre koordineret og mere effektivt bidrag til lavindkomstlandenes bestræbelser på at overvinde begrænsninger for deres udnyttelse af markedsmulighederne,
- at fortsat tilskynde og støtte udviklingslandene i at indarbejde handel i deres udviklingsstrategier,
- at gøre det nemmere for udviklingslandenes eksportører, og specielt små virksomheder, at få adgang til EU,
- at reformere EU's præferenceordninger (GSP) for at sikre, at handelspræferencerne er til fordel for de lande, der har størst behov,
- at fremskynde forhandlingerne om omfattende frihandelsaftaler med udviklingslandene og fortsat tage hensyn til partnerlandenes udviklingshensyn,
- at gøre øget brug af EU-instrumenter til at fremme udenlandske direkte investeringer, medtage relevante bestemmelser i frihandelsaftaler for at forbedre retssikkerheden og kombinere EU-gavebistand med lån eller risikokapital for at understøtte strategiske investeringers finansielle levedygtighed,
- at bistå udviklingslandene med at forbedre deres nationale erhvervsmiljø, opfylde internationale kvalitets-, arbejds- og miljøstandarder og udnytte de handelsmuligheder, der ligger i åbne og integrerede markeder,
- at fremme afskaffelsen af toldmæssige og ikke-toldmæssige hindringer for handel med varer og tjenesteydelser, der kan skabe miljømæssige fordele og sikre udviklingslandene bedre adgang til grøn teknologi.

Kommissionen opfordrer desuden de nye vækstøkonomier til at påtage sig et større ansvar for åbning af deres markeder for de mindst udviklede lande gennem præferenceordninger, men også

- uden forskelsbehandling - for de øvrige WTO-medlemslande, hvoraf fire femtedele er udviklingslande. Endelig understreges behovet for i højere grad at fokusere på, hvordan handel spiller sammen med andre spørgsmål der er afgørende for udvikling, som f.eks. fødevarer sikkerhed, bæredygtig udnyttelse af naturressourcer, grøn vækst og klimaændringer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men kan forventes at udtale sig om Kommissionens meddelelse på eget initiativ.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel opbakning blandt medlemslandene til Kommissionens meddelelse om handel, vækst og udvikling og det samme forventes at være gældende mht. vedtagelse af rådskonklusioner.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens hilser generelt Kommissionens meddelelse om handel, vækst og udvikling velkommen og støtter vedtagelsen af rådskonklusioner.

Fra regeringen side finder man, at EU's støtte til udviklingslandenes integration i det internationale handelssystem kræver en sammenhængende indsats, som både inkluderer handelspolitik, udviklingsbistand og handelsrelateret bistand. Indsatsen skal ske på såvel nationalt, regionalt som internationalt plan. En udviklingsvenlig handelspolitik skal fortsat prioriteres højt, herunder via fordelagtig markedsadgang til EU, fleksible oprindelsesregler samt gennem det multilaterale handelssystem, hvor fokus ikke mindst skal være på de mindst udviklede lande. Samtidigt er der ikke mindst behov for bl.a. via udviklingssamarbejdet at støtte udviklingslandenes kapacitetsopbygning og forbedringer af lokale rammevilkår så flere aktører, herunder helt små virksomheder og landbrug, hvor mange fattige er beskæftigede, kan udnytte markedsmulighederne til at forbedre deres indtægter og bidrage til væksten. Endelig er der behov for at have et særligt fokus på CSR-indsatsen, kvinder og de mest sårbare befolkningsgrupper.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

5. EU-Singapore frihandelsaftale

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Rådet forventes at drøfte de sidste udestående elementer i forhandlingerne om en frihandelsaftale med Singapore.

2. Baggrund

Den 22. december 2009 besluttede Rådet at igangsætte forhandlinger om frihandelsaftaler (FTA) med udvalgte ASEAN-lande startende med Singapore. Dette uden præjudice for det langsigtede mål om en regional FTA med ASEAN. Det var planen, at hver bilateral forhandlingsproces skulle iværksættes fra sag til sag på basis af en konkret vurdering foretaget af Kommissionen, en substansdrøftelse i den handelspolitiske komité og Rådets efterfølgende godkendelse.

Forhandlingerne med Singapore er på et stadie, hvor der kun er få udestående spørgsmål tilbage. Bestemmelserne fastsat i Singapore-aftalen vil udgøre en skabelon for, hvordan frihandelsaftalen med Malaysia og andre ASEAN-lande skal designes, dog med en vis differentiering afhængigt af graden af udvikling i det enkelte land. De endelige bestemmelser i forhandlingerne med Singapore er derfor af regional betydning.

Forhandlingerne har hjemmel i TEUF art. 207. Der stiles mod en blandet aftale med Fællesskabet og medlemsstaterne som aftalepartnere på europæisk side. Den endelige aftale ventes derfor vedtaget med enstemmighed.

3. Formål og indhold

ASEAN-markederne er prioriteret af EU's eksportører på grund af deres høje vækstpotentiale. Der er imidlertid tale om markeder med høje toldmure, med undtagelse af Singapore selv, og mange ikke-toldmæssige barrierer. På denne baggrund bemyndigede Rådet i 2007 Kommissionen til at indlede frihandelsforhandlinger med ASEAN-landene. I foråret 2009 foreslog Kommissionen, at EU skulle gøre sig klar til at indlede bilaterale forhandlinger med de enkelte ASEAN-lande. Disse bilaterale frihandelsaftaler skulle være at betragte som "byggeblokke", som EU og ASEAN på et passende senere tidspunkt kunne konsolidere i en egentlig regional frihandelsaftale. Efter drøftelser i den handelspolitiske komité opfordrede formandskabet Kommissionen til at foretage sonderinger om interessen for bilaterale handelsaftaler med de enkelte ASEAN-lande.

Singapore var det første land, hvor denne strategi blev afprøvet. I december 2009 tiltrådte Rådet, at man indledte forhandlinger med Singapore, og i september 2010 blev Rådet enige om at indlede forhandlingerne med Malaysia.

Blandt de få udestående spørgsmål kan fremhæves markedsadgang for tjenesteydelser, oprindelsesregler og investeringer.

Sideløbende forhandles der også om en partnerskabs- og samarbejdsaftale (PCA) med Singapore, der forventes indgået samtidig med frihandelsaftalen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 218 godkende aftalen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Aftalen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

En eventuel frihandelsaftale forventes at få positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i form af øget samhandel, med deraf afledte effekter i form af øget beskæftigelse, lavere forbrugspriser m.m. Konsekvenserne lader sig dog vanskeligt kvantificere på nuværende tidspunkt, da indholdet af en eventuel endelig aftale ikke kendes.

Fsva. de statsfinansielle konsekvenser forventes disse primært at ske via EU-budgettet. Isoleret set vil nedsatte toldsatter betyde lavere egne indtægter til EU-budgettet, som i nogen grad vil kunne modvirkes af øget handel.

En eventuel frihandelsaftale forventes umiddelbart ikke at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Udmøntningen af aftalens bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan dog på sigt have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Forhandlingssituationen

Det forventes, at der vil være støtte blandt medlemslandene til det kompromis, Kommissionen ventes at præsentere forud for afslutningen af forhandlingerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter Kommissionens forhandlingslinje. Videre er det for regeringen vigtigt at sikre etableringen af en klar juridisk og institutionel sammenkædning mellem frihandelsaftalen og Partnerskabs- og Samarbejdsaftalen med henblik på at opretholde sammenhængen i EU's politikker. Regeringen har endvidere betonet vigtigheden af, at hensyn til bæredygtig udvikling – økonomisk, socialt og miljømæssigt – indgår i forhandlingerne, således at en endelig aftale kommer til at udgøre et reelt og kvalitativt bidrag til en fortsat bæredygtig udvikling.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

ASEAN-forhandlingerne, hvori forhandlingerne med Singapore indgik, blev forelagt til orientering på et møde i Folketingets Europaudvalg den 20. april 2007. Endvidere blev forhandlingerne om et investeringskapitel til frihandelsaftalen forelagt til orientering på et møde i Folketingets Europaudvalg den 9. september 2011.

6. EU-Japan frihandelsaftale

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte status for forberedelserne af en evt. indledning af forhandlinger af en frihandelsaftale mellem EU og Japan.

2. Baggrund

EU og Japan besluttede på topmødet i 2009 at etablere en dialog om afviklingen af udvalgte tekniske handelshindringer som første skridt til en styrket dialog om de økonomiske og handelsmæssige relationer. Det blev på EU/Japan-topmødet i 2010 fulgt op af en beslutning om at etablere en højniveaugruppe med det formål at fremlægge bud på en styrkelse af bl.a. de økonomiske relationer.

På det grundlag besluttede EU og Japan i forbindelse med topmødet i 2011 at iværksætte forberedelserne af en evt. indledning af forhandlinger om en frihandelsaftale. Evt. indledning af forhandlinger om en frihandelsaftale vil skulle forløbe parallelt med forhandlinger om en politisk rammeaftale.

En evt. beslutning om indledning af forhandlinger om en frihandelsaftale vil have hjemmel i TEUF artikel 207.

3. Formål og indhold

Der var været afholdt tre runder af møder mellem EU og Japan om forberedelserne af evt. forhandlinger om en frihandelsaftale.

Kommissionen ventes at orientere om status for det forberedende arbejde og perspektiverne for en afslutning af arbejdet med henblik på en evt. fremlæggelse af udkast til forhandlingsdirektiver.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

En evt. indgåelse af en frihandelsaftale mellem EU og Japan forventes at ville have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i form af øget samhandel, øget beskæftigelse, lavere forbrugerpriser mm. Konsekvenserne lader sig dog vanskeligt kvantificere på nuværende tidspunkt, hvor man alene er i de forberedende stadier til evt. forhandlinger.

De statsfinansielle konsekvenser af en evt. frihandelsaftale forventes primært at ville ske via EU-budgettet. Isoleret set vil nedsatte toldsatter betyde lavere egne indtægter til EU-budgettet, som i nogen grad vil kunne modvirkes af øget handel.

En evt. frihandelsaftale forventes ikke umiddelbart at ville have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Udmøntningen af en evt. frihandelsaftales forventede bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan dog på længere sigt have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

En vedtagelse af en evt. frihandelsaftale forventes ikke at ville få lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel tilslutning til en styrkelse af de økonomiske og handelsmæssige relationer mellem EU og Japan. Der er dog for indeværende ikke endelig enighed om rammerne for evt. forhandlinger om en frihandelsaftale.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side støtter man indledning af frihandelsforhandlinger mellem EU og Japan snarest muligt med det formål at nå til en ambitiøs frihandelsaftale, som bl.a. omfatter toldsatter, tekniske handelshindringer, offentlige udbud og tjenesteydelser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Folketingets Europaudvalg blev dog den 6. maj 2011 orienteret om overvejelserne om at indlede drøftelser med Japan om en frihandelsaftale som led i forberedelserne af EU-Japan topmødet i foråret 2011.

7. Grøn handelsliberalisering (SETA)

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På grundlag af et oplæg fra Kommissionen forventes en frokostdrøftelse af de fremadrettede muligheder for at fremme grøn handelsliberalisering, herunder som en af mulighederne International Centre for Trade and Development (ICTSD) forslag om en "Sustainable Energy Trade Agreement" (SETA).

2. Baggrund

Liberalisering af miljø- og klimavenlige varer og tjenesteydelser har været på den multilaterale dagsorden siden lanceringen af Doha-runden i 2001.

Forhandlingerne stødte imidlertid på flere forhindringer. For det første var det ikke muligt at nå til enighed om en definition af miljø- og klimavenlige varer. Dernæst var det vanskeligt at blive enige om et alternativ til en definition, herunder en liste med de relevante miljø- og klimavenlige varer. Endelig prioriterer mange af WTO's medlemslande ikke den grønne dagsorden eller har en anden opfattelse af, hvad den omfatter.

Forud for COP15 gjorde EU og USA endnu et forsøg, som ligeledes ikke gav noget konkret resultat. Siden har der som følge af uenighederne om Doha Development Agenda-modaliteterne ikke været nogen større internationale drøftelser af spørgsmålet.

På baggrund af det fortsatte behov for at håndtere klimaudfordringen og den manglende fremdrift i WTO- og FN-regi præsenterede den danskstøttede Genève-baserede tænketank International Centre for Trade and Development (ICTSD), i forbindelse med 3GF-mødet i København et forslag om at overveje en plurilateral aftale for handel med varer indenfor bæredygtig energi (Sustainable Energy Trade Agreement, SETA). At der spores et vist politisk momentum på området bekræftes af, at APEC-landene (Asia-Pacific Economic Co-operation) efterfølgende har besluttet at reducere toldsatsene på klima- og miljøvenlige varer.

3. Formål og indhold

Formålet med drøftelsen i Rådet er at søge politisk opbakning til at igangsætte et analysearbejde i EU af mulighederne for at fremme grøn handelsliberalisering, herunder SETA og yderligere grøn handelsliberalisering integreret i EU's bilaterale frihandelsaftaler. Drøftelsen ventes at foregå på grundlag af et oplæg fra Kommissionen.

Med SETA lægger ICTSD op til et bredere initiativ, der ikke bare omfatter told på klimavenlige varer, men som i stedet anlægger en mere helhedsorienteret tilgang med fokus på fjernelse af ikke-toldmæssige barrierer, harmonisering af standarder og offentlige indkøb. Et af hovedelementerne i SETA er, at produktlisten er begrænset til 39 toldlinjer primært inden for kategorien vedvarende energi.

Den plurilaterale tilgang skulle gøre det lettere for udviklingslandene at acceptere, idet alle WTO-medlemmer vil få fordele i form af øget markedsadgang uden krav om reciprocitet, selv om aftaleforhandlingerne udelukkende gennemføres af en begrænset kreds af lande. For EU er det centralt, at en aftale bliver WTO medholdelig

Tanken er, at drøftelsen skal lede til en formel drøftelse på et senere rådsmøde baseret på Kommissionens analysearbejde.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 218 godkende en eventuel aftale.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Aftalen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Grøn handelsliberalisering, herunder SETA, forventes at få positive samfundsøkonomiske og klimamæssige virkninger i form af øget samhandel med deraf afledte effekter i form af øget beskæftigelse samt CO2 reduktion. Konsekvenserne lader sig dog vanskeligt kvantificere på nuværende tidspunkt.

Fsv.a. de statsfinansielle konsekvenser forventes disse primært at ske via EU-budgettet. Isoleret set vil nedsatte toldsatser betyde lavere egne indtægter til EU-budgettet, som i nogen grad vil kunne modvirkes af øget handel.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at hovedparten af medlemslandene vil støtte, at Kommissionen igangsætter et analysearbejde med henblik på en snarlig drøftelse i Rådet af optionerne for grøn handelsliberalisering.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ser meget positivt på grøn handelsliberalisering som et effektivt redskab til at fremme markedsadgang for klimavenlige varer og derved øget global udbredelse af en mere grøn økonomi. Af samme grund er grøn handelsliberalisering en af regeringens prioriteter under EU-formandskabet på det handelspolitiske område. Regeringen lægger vægt på, at eventuelle løsninger skal være WTO-medholdelige.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.